

ROERKERKNIEUWS IN CORONATIJD

editie 114 (4 juli 2022) – www.roerkerken.nl

Kerk en Corona

Half juni besloten onze bisschoppen besloten om enkele maatregelen die in verband met corona nog voor de vieringen van de liturgie golden voor dit moment, met ingang van 17 juni j.l., te schrappen. Het betreft de regels voor de uitreiking van de communie, voor de vredeswens en het van hand tot hand doorgeven van de collecteschaal. Laatstgenoemde vorm van collecteren is dus weer mogelijk. Inmiddels is de manier van vrede wensen die in coronatijd gangbaar is geworden, door een lichte buiging naar elkaar te maken, bij menigeen vertrouwd en dierbaar geworden. De bisschoppen kunnen zich goed voorstellen dat deze ingetogen wijze van het geven van de vredeswens gehandhaafd blijft. De bisschoppen vragen om de algemene basisadviezen tegen corona in acht te blijven nemen. Zoals handen wassen, hoesten en niezen in de elleboog, thuisblijven bij klachten, zorgen voor voldoende frisse lucht, enzovoort. “Houd rekening met elkaar, ook met diegenen die nog steeds graag afstand willen houden, geen hand willen geven en/of een mondkapje dragen, bijvoorbeeld in verband met een kwetsbare gezondheid. Laten we met elkaar ervoor zorgen dat iedereen in de kerk de liturgie veilig mee kan vieren”, aldus de bisschoppen in hun recente communiqué. Eigenlijk een vreemde maatregel, om de laatste kerkelijke Coronamaatregelen te schrappen. Of beter gezegd een vreemd tijdstip, nu het aantal Coronabesmettingen weer stijgt. In twee weken tijd is het aantal bevestigde besmettingen zelfs verdrievoudigd. Volgens het RIVM zal dit aantal nog verder toenemen; men zegt echter niet te weten hoe lang deze golf nog aan zal houden noch hoe hoog de piek zal worden. De basismaatregelen die nooit verdwenen zijn blijven dus belangrijk: “hou afstand van kwetsbaren. Heb je klachten, doe een zelftest. Als die positief is, ga je in isolatie. Blijf thuis, wees voorzichtig”.

Melicker altaar

In 1983 kreeg de kerk van Melick de beschikking over een nieuw (houten) celebratie-altaar, bij welke gelegenheid helaas het oude (door de Roermondse kunstenaar Tom Franssen ontworpen) tabernakel-altaar uit 1969 opgeruimd werd. Dat gebeurde onder het pastoraat van Nico van Stiphout (1981-1985). In dit nieuwe door Melickenaar Pierre Beursgens (1924-2002) gemaakte altaar, zijn vier oude beeldjes verwerkt die de vier evangelisten voorstellen. In de ambo is als vijfde beeld de bijbehorende Christusfiguur verwerkt. *“Het zijn staande figuren. Christus draagt op de linkerhand de wereldbol en maakt met de andere hand een zegenend gebaar. De vier evangelisten dragen allen een boek in de linkerhand en drie hebben in de rechterhand een schrijfveer. Eén evangelist wijst met zijn rechterhand op het geopende boek in de andere hand”*. Deze beeldengroep is afkomstig van de preekstoel uit de oude kerk op de Kerkberg die bij het opblazen van de toren zwaar beschadigd raakte. Hoe die preekstoel in de (oude) kerk van Melick terecht kwam, is en blijft een vraag. Of het inderdaad een schenking van de Munsterabdij betrof, “waarmee de parochie nogal op goede voet stond”, zoals wijlen Piet Gootzen suggereert (1981)? Of dat ze later, misschien wel na de confiscatie van de abdij in de Franse tijd in Melick terecht kwam? In ieder geval kwam ook “de buitengewoon mooie communiebank” uit de Munsterkerk. Volgens de ‘Voorlopige Lijst der Nederlandsche Monumenten van Geschiedenis en Kunst’ (deel VIII-II [1926]) dateerde die uit 1762 en was ze voorzien van ‘fraai snijwerk’ (blz. 323). Op een der vleugeldeuren zou de naam van de 30^e en voorlaatste abdis Maria Cecilia van Eyck de Nuenen (+ 1771) gestaan

hebben van wie ook een portret bewaard is gebleven (NNBW deel IV [1918] k.483). Helaas overleefde de communiebank het oorlogsgeweld niet; er bleven slechts een paar brokstukken van over.

In 1789 liet de toenmalige priorin van de abdij, Constance de St. Remy (1707-1789), zich in Melick begraven, vier jaar later gevolgd door haar medezuster Anna Maria Juliana van Gronsveld-Nievelstein (1711-1793). Dat gebeurde echter niet zozeer vanwege een bijzonder band met Melick, maar naar aanleiding van het edict 'aengaende de begraefenissen' dat keizer Jozef II kort daarvoor, op 26 juni 1784 had uitgevaardigd. Daarmee werd namelijk het begraven in en rond kerken en kapellen binnen de bebouwde kom verboden, en wel primair om hygiënische redenen, uit zorg om "de behoudenis der gezondheid van onze onderdaenen". Dat betekende dat er in de steden een nieuwe begraafplaats moest komen, buiten de bebouwde kom. In Roermond kwam die er in 1785, niet ver van de Kapel In 't Zand, waar mogelijk al een Joodse begraafplaats lag: de huidige 'aaje kirkhaof'. Blijkbaar voelden beide religieuzen van de Munsterabdij er niets voor op een 'algemene begraafplaats' begraven te worden. De keuze voor het nabij gelegen Melick als laatste rustplaats lag voor de hand omdat die plaats toen nog Guliks gebied was en daarmee buiten de jurisdictie van de keizer viel; en daar bleef men de doden nog gewoon rondom de kerk ('kerk-hof'), ja zelfs nog in de kerk begraven totdat ook dat laatste in de Franse tijd verboden zou worden. Niet lang daarna (1797) zou de Munsterabdij door de nieuwe Franse heersers worden opgedoekt. De gebouwen werden geconfisqueerd en bij opbod verkocht. De 31^e en laatste abdis, Maria Josepha von Broich (1773-1808), die in februari 1797 samen met haar (7) medereligieuzen gedwongen werd de abdij te verlaten, liet zich trouwens ook niet op de 'aaje kirkhaof' begraven, maar op het kerkhof van Hertzen waar de abdij van oudsher het tiend- en patronaatrecht had bezeten.

Ging de Stichting Kerkelijk kunstbezit in Nederland (SKKN) er nog lang van uit dat het om 'neoclassicistische' beelden uit de eerste helft van de negentiende eeuw ging, later is toch onomstotelijk vast komen te staan dat ze uit de oude (zeventiende eeuwse) preekstoel afkomstig zijn. Ze zijn immers duidelijk herkenbaar op oude interieurfoto's van de kerk. Volgens de (in 2018 ge-update) inventaris van het kerkelijk kunstbezit dateert de preekstoel uit 1637, daarbij verwijzend naar het boekje dat wijlen Piet Gootzen in 1981 uitgaf b.g.v. het zilveren bestaansfeest van de kerk. Dan zou de preekstoel stammen uit de (roerige) periode van de 23^e abdis, Susanna van Pardo, afkomstig uit een voorname Brugse adellijke familie van Spaanse origine. In de abdij Sparmaille te Brugge bekleedde zij de functie van priorin toen ze in 1626 naar de Roermondse Munsterabdij werd gestuurd om aldaar als opvolgster van abdis Anna von Reusschenberg de orde en tucht te herstellen. Ondanks het protest en de tegenstand van de Roermondse religieuzen lukte het Pardo om de vergeten regels en voorschriften der orde weer in voeren. Tot aan haar dood op 1 november 1642 bestuurde zij de abdij en handhaafde zij krachtadig de ingevoerde tucht. Ze was nog niet dood of het verzet tegen de hervorming brak weer in alle hevigheid los. Ze werd opgevolgd door Adama van Egeren die haar al als coadjutrice terzijde had gestaan (NNBW deel V [1921] kk. 447-448). Er zijn echter ook bronnen die menen dat de preekstoel uit 1676 dateert, en dan zou ze uit de periode van Margaretha van Wijenhorst ter Donck dateren, zij die als 27^e abdis de communiteit van 1669 tot 1706 leidde. Na de terugkeer van haar voorgangster Francisca Jacoba d'Alsace Boussu naar de abdij Ter Kameren bij Brussel (Elsene), aan Van Wijenhorst de taak de abdij te herstellen die ten gevolge van een Roerdoorbraak in 1663 en de grote stadbrand van 1665 veel schade had opgelopen. Haar blazoen komen we dan ook tegen boven der poort der kazernen aan de Hamstraat. Toen tegen het einde van de zeventiende

eeuw in de gemeenschap steeds meer onvrede over haar bestuur ontstond, werd ze in het voorjaar van 1706 op last van de bisschop uit haar functie gezet en opgevolgd door Adriane Albertine van Rheede tot Saesfelt (NNBW deel V [1921] kk.1118-1119).

Hoewel het een het ander niet hoeft uit te sluiten (de beeldjes kunnen immers ouder zijn dan de preekstoel zelf), lijkt het toch aannemelijk dat ze uit dezelfde tijd stammen. In ieder geval staat het jaartal 1676 duidelijk te lezen op de bewaard gebleven foto van de preekstoel te herkennen is, de foto die te vinden op de beeldbank van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE). Dat jaartal was namelijk op de trapleuning aangebracht. Daarmee kan de vervaardiging van de preekstoel ook gemakkelijk ingekaderd worden in het herstel van de abdij in zijn geheel na de rampen die Roermond in 1663 en 1665 troffen. De beeldjes geven een wat gedrongen indruk. Ze zijn in ieder geval niet door een gerenommeerde kunstenaar gemaakt, maar eerder het werk van "een kundige lokale snijder".

Inzegening herstelde wegkruisen

Op woensdagavond 29 juni j.l. werden in de Holst te Posterholt twee wegkruisen ingezegend, welke recentelijk door buurtbewoners een opknopbeurt hadden gekregen. Van een van die kruisen was het corpus gestolen, dat betrof het kruis dat in 1949 werd geplaatst Hoek Holsterweg-Paolderweg. Voor dat kruis hebben we afgelopen najaar door een kunstenaar uit Heythuysen ('In 't Vergulde Hirt') een nieuw aluminiumcementen corpus laten maken. In tegenstelling tot brons is dat materiaal is bij het dievengilde niet in trek. Een tweede corpus van dit materiaal is recentelijk aangebracht op het door vrijwilligers opgeknapte kruis aan de Waarderweg te St. Odiliënberg waarvan het corpus begin 2020 ook ontvreemd leek. Het Zantiskruis in St. Odiliënberg is vorig jaar al van een nieuw corpus voorzien. Vanwege Corona is het nog altijd niet tot een officiële inzegening van het kruis gekomen. Wel werd vorig jaar het wegkruis aan de Winkelweg in Posterholt opnieuw ingezegend. Ook daarvan was het corpus begin 2020 gestolen, maar de buurt zorgde zelf voor een vervangend corpus. De inzegening daarvan was in de zomer van 2020 voorzien, maar ging toen vanwege Corona niet door. Uiteindelijk wel vorig jaar op 18 september.

Urnengraven kerkhof Melick

Half juni werden op het kerkhof van Melick een vijftal 'urnengraven' aangelegd: plaatsen waarin asbussen bijgezet kunnen worden, met daarop een (marmeren) steen waarop de naam van de overledene aangebracht kan worden, evenals zijn/haar geboorte- en sterfdatum. Hiermee hoopt het kerkbestuur niet alleen in een behoefte te kunnen voorzien maar ook weer mensen naar het kerkhof te trekken, niet alleen mensen die daar hun laatste rustplaats vinden, maar ook mensen die er hun overleden dierbaren bezoeken en herdenken. Dank aan de (kerkhof-)vrijwilligers van Melick én van Posterholt die dit hebben gerealiseerd.

Heiligdomsvaart Susteren

Eens in de zeven jaar staat Susteren in het teken van de Heiligdomsvaart. Na een jaar uitstel vanwege Corona zijn de voorbereidingen voor de heiligdomsvaart van dit jaar inmiddels in volle gang en hoopt men in de periode van 26 augustus tot en met 11 september onder het motto 'Komt en Ziet' weer vele mensen naar Susteren te trekken. De oorsprong van de Heiligdomsvaart in deze regio gaat terug naar de 15e eeuw. Susteren bezit sinds 1447 het recht van reliekentoning zoals blijkt uit een pauselijk schrijven uit dat jaar, waarin onder andere een aflat aan deze toning werd verleend. De Heiligdomsvaart zoals we die nu

kennen is in Susteren in 1888 in ere hersteld. Het openluchtspel Weerlicht der Eeuwen vormt een markant onderdeel van de Susterense Heiligdomsvaart. Het openluchtspel, opgevoerd tegen de achtergrond van de statige H. Amelbergabasiliek, is een kroniek van de legendarische gebeurtenissen uit de Maasregio. 'Weerlicht der Eeuwen' begint rond 700, wanneer in de heidense streken rond Suëstra het christendom vaste voet probeert te krijgen. Het is Willibrord, de Ierse geloofsverkondiger en eerste abt van de Susterense Benedictijner abdij, die met zijn monniken de afgoden tarten. Hier staan het christendom en het heidendom tegenover elkaar als twee onverzettelijke machten. U bent van harte uitgenodigd op zondagmiddag 4 september a.s. naar Susteren te komen voor de Reliekenstoet (met deelname vanuit St. Odiliënberg), maar ook voor de dagelijkse missen in de basiliek en voor de dagelijkse opvoering van het spel 'Weerlicht der Eeuwen' in de avonduren. Zie voor het volledige programma: www.heiligomsvaart.nl.

Personalia

Op zondagmiddag 26 juni j.l. werd in St. Odiliënberg **Tess Stultiens** gedoopt, zusje van Evy en Liv die indertijd ook al hier werden gedoopt. Dezelfde zondagmiddag ontvingen eveneens in St. Odiliënberg de broers **Sijme en Lucas van Leeuwen** uit Posterholt na hernieuwing van de doopbeloften, handoplegging en afroeping van de H. Geest het sacrament van het vormsel. De parochiesecretaresse van Melick, **Marjo Janssen-Huijskens**, herdacht op 1 juli j.l. het feit dat ze 25 jaar geleden als zodanig in dienst trad. Wij feliciteren haar van harte met dit bijzonder jubileum, evenals pater Camilliaan **Paul Schreur** uit Roermond die op zaterdagmiddag 25 juni j.l. in onze basiliek een feestmis celebreerde b.g.v. van zijn gouden priesterjubileum. Op zaterdagmiddag 2 juli j.l. gaven in de basiliek **Ralph Simons en Rebekka Winen** uit Herkenbosch elkaar hun jawoord en sloten daarmee een kerkelijk huwelijk.

Wit U ons in deze (Corona-) tijd extra financieel ondersteunen? Bij voorbaat dank!

Herkenbosch: NL 52 RABO 0121 402 088 t.n.v. kerkbestuur St. Sebastianus

Melick: NL 40 RABO 0133 000 400 t.n.v. RK kerkbestuur St. Andreas

Montfort: NL 39 RABO 0134 704 126 t.n.v. kerkbestuur H. Catharina

St. Odiliënberg: NL 79 RABO 0138 1180 00 tnv kerkbestuur HH. Wiro, Plechelmus en Otgerus

Posterholt: NL 06 RABO 0142 301 760 t.n.v. RK Kerk St. Matthias

Vlodrop: NL 10 RABO 0154 600 512 t.n.v. kerkbestuur St. Martinus

Tot slot

Aan- en afmelding voor deze nieuwsbrief kan via: clustersecretariaat@roerkerken.nl.

Jos. L'Ortye (Posterholt), pastoor, tel. 40 12 21 - pastoor@roerkerken.nl

Paul Hamans (St. Odiliënberg), assistent, tel. 527 825 – p.hamans@roerkerken.nl

Gerard Sars (St. Odiliënberg), diaken, tel. 537 765 – g.sars@roerkerken.nl

Rim Mom (Montfort), diaken, tel. 542 154 - r.mom@roerkerken.nl

Bert Venner (Roermond), diaken, tel. 320 215 - b.venner@roerkerken.nl

Lian Overbeeke (Posterholt), catechiste, tel. 06 – 526 20 245 - l.overbeeke@roerkerken.nl

Parochiebureau Herkenbosch (Anja Wagemans), tel. 520 672 - sebastianus@roerkerken.nl

Parochiebureau Melick (Marjo Janssen), tel. 537 965 - andreas@roerkerken.nl

Parochiebureau Montfort, tel. 543 127 - catharina@roerkerken.nl

Parochiebureau St. Odiliënberg (Marlou Roeleveld), tel. 531 384 - otgerus@roerkerken.nl

Parochiebureau Posterholt (Lilian Peters), tel. 400 275 - matthias@roerkerken.nl

Parochiebureau Vlodrop (Marjon van der Beek), tel. 401 207 - martinus@roerkerken.nl